

Ontdek de stadsbodem

Waarom een boek?

De TCB besprak op verzoek van het voormalige ministerie van VROM de gevolgen van verstedelijking voor de bodem. Dit naar aanleiding van het thema “afdekken” uit de Europese bodemstrategie. De TCB raakte geïnspireerd door hetgeen stadsbodems te bieden hebben aan de bewoners van de stad. En stelde vast dat er weinig aandacht is voor de rol van stadsbodems. Daarom gaf de TCB opdracht tot een studie die resulteerde in het boek ‘Ontdek de stadsbodem’ met als belangrijkste doelgroep de gemeenteambtenaar.

Concepten van planning en ontwerp

In ‘Ontdek de stadsbodem’ worden de diensten water, groen, natuur, leefklimaat en bodemarchief vertaald in twee concepten voor planning en ontwerp: ‘stad op behouden bodem’ en ‘stadsoase’. In ‘stad op behouden bodem’ gaat het om het intact houden van de bodem in verband met waterhuishouding, eventuele bodemzetting en behoud van het archeologische archief. ‘Stadssoase’ staat voor een goed leefklimaat in de stad: groen, natuur, water.

Veertien verhalen ter illustratie

In het boek passeren veertien stedelijke bodemprojecten de revue. Veertien verhalen over ontwerpen en uitvoeringen van stadsontwikkeling, met behoud of herstel van bodemdiensten. Alle genoemde voorbeelden kunnen worden bezocht: Het Broerenkerkplein in Zwolle was een parkeerplaats, is nu een stadstuin. In Katwijk (Duyfrak) is een kwetsbare bodem op een nieuwe, verantwoorde wijze bouw- en woonrijp gemaakt. In Heemskerk ligt een wijkpark op een archeologisch monument. Gouda heeft een slappe en natte bodem en probeert een lichte, waterbergende weg uit. De realisatie van EVA-Lanxmeer in Culemborg kan gelden als een schoolvoorbeeld: het ontwerp van de wijk is volledig gebaseerd op de eigenschappen van de bodem. Als voorbeeld van gedetailleerde kennis en creatieve oplossingen die vaak nodig zijn voor ondergronds bouwen, dient het project Rotterdam Centraal.

Strategische en inhoudelijke tips

Maar hoe ‘stad op behouden bodem’ en ‘stadsoase’ te realiseren, niet alleen op toplocaties maar ook in bijvoorbeeld dorpsuitbreidingen? Bereikbaarheid, autoverkeer en parkeren zijn zo dominant dat groen en natuur vaak toch in de verdrukking komen. Die bijna autonome ontwikkeling kan alleen met grote creativiteit worden omgebogen. Ook de vroege betrokkenheid van bewoners en gebruikers is een succesfactor. Onder het motto ‘geen woonwijk maar een leefomgeving, geen bedrijfsterrein maar een werkomgeving’ formuleert de auteur een aantal strategische en inhoudelijke tips voor initiatiefrijke ambtenaren, bestuurders en ontwikkelaars. Eén van die tips betreft het belang van het mobiliseren van kennis. Daarvoor wordt een eerste aanzet gegeven in de bronnenlijst: boeken en websites met originele benaderingen van stadsontwikkeling. Voorbeelden: een studie over ‘slim parkeren’, allerlei materiaal over groen in de stad en de stadslandbouwgids.

Het boek is een uitgave van TCB en Natuurmedia en is voor 14,50 euro te koop bij de boekhandel (ISBN 789080815858) of rechtstreeks bij Natuurmedia te Amsterdam:

http://www.natuurmedia.nl/?page_id=1384.